ANGELA DI SPIRITO ASC

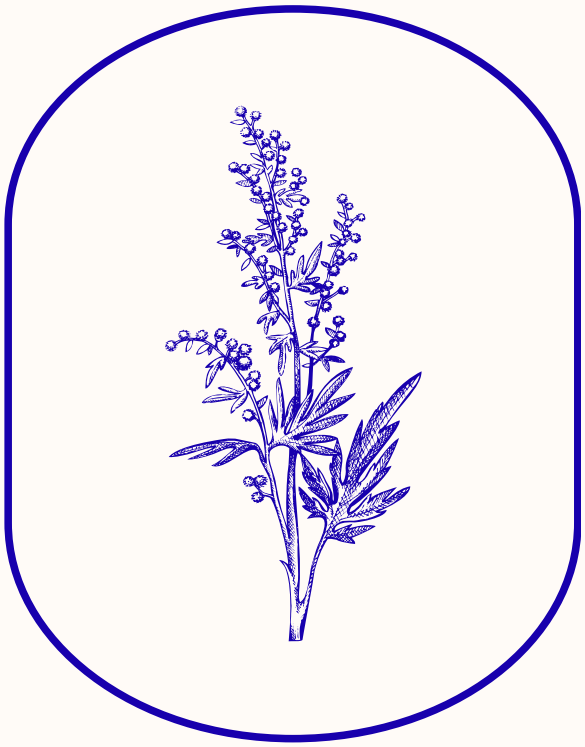
SRCE I RUKE ZA SVIJET

CENTRO INTERNAZIONALE DI SPIRITUALITÀ

Uvod

'Preplavljivanje' je nesumnjivo jedna od najljepših riječi kojima se opisuje serija susreta koje je za mlade časne sestre vodila sestra Angela Di Spirito ASC tijekom duhovnih vježbi u sklopu tečaja 'Srce za svijet' (2025).
Biti ispunjeni Kristovom ljubavlju i dopustiti da nas ta ljubav potakne da slušamo, govorimo, grlimo i podsjećamo svijet na nadu koja proizlazi iz boka Raspetoga jest zračna ljepota karizme naše utemeljiteljice, Marije De Mattias, i srce našeg poziva kao Obožavateljica Krvi Kristove.
Neka ova razmišljanja vode naše korake i naše misli dok nastojimo graditi Kraljevstvo.

sr Tatiana Studentowa ASC

ZAČEĆE I ROĐENJE:
KADA, GDJE I ZAŠTO

Kada smo mi Klanjateljice rođene?

Službeni datum rođenja naše Družbe - kao što je poznato - datira od 4. ožujka 1834., dana kada je Marija De Mattias otvorila vrata skromnog doma kako bi u Acutu primila preko stotinu djevojčica.

Dana 4. ožujka 1834. rođena je Družba, ali još ne i Klanjateljice. Na taj dan Maria De Mattias nije imala družicu s kojom bi dijelila ideal i apostolski život.

Samo jedanaest mjeseci kasnije, Anna Farrotti, iz Albana, stigla je u Acuto. Marijina prva družica, unatoč izvrsnim kvalitetama kao učiteljica, nije svim srcem prihvatila cilj koji je u početku dijelila, te je nakon tri godine napustila Acuto.

Međutim, to je označilo važan trenutak u životu Klanjateljica: bilo je to rođenje prve zajednice Družbe Klanjateljica.

Događaj je opisan u dokumentu od jedinstvene važnosti za razumijevanje našeg podrijetla. To je zapisnik prvog Kongresa, datiran 5. srpnja 1835.

Dana 5. srpnja, u drugom domu Marije De Mattias, u Vicolo Gaudente br. 12, održan je Kongres. Održan je prvi Vrhovni sabor Družbe. Sudjeluju dvije članice: Maria De Mattias, koja je nedavno napunila 30 godina, i Anna Farrotti, tri godine mlađa. Tu je i, kao crkveni jamac, Don Giovanni Merlini.

Pokušajmo zamisliti ove dvije mlade žene, pune hrabrosti i snova, tjeskobne i odlučne, kako sjede oko malog stola, u sobi s pogledom na planinsku panoramu Acuta, u trenutku stvaranja nove Zajednice u Crkvi.

Maria De Mattias već je ranije napisala biskupu i ponovila prioru Acuta svoju namjeru da osnuje ne samo školu, već i Institut. Ali sada je to prvi put da to priopćuje osobi koja će s njom dijeliti, ideal koji je pokreće. San koji nosi u srcu otkad je sa 17 godina, slušajući propovijed Gašpara del Bufala, zaželjela činiti kao on. Sjeme koje je Duh posadio u Mariju De Mattias danas niče. Početna stanica se dijeli i umnaža. To su prva dva lista stabla, prvi znak plodnosti koja i danas traje. To je prijelaz, prenošenje karizme od duše do duše.

U ovom trenutku rađaju se Klanjateljice, rađa se prva zajednica Klanjateljica.

Čitam iz zapisnika:

> *U ime Božje: Neka bude tako. Nakon što je zazvala pomoć Duha Svetoga i uzdigla žarke molitve prema Nebu, prva učiteljica Maria De Mattias, prenijela je svoje osjećaje o osnivanju Instituta drugoj učiteljici i suputnici Anni Farrotti.*

Ovo je uvod. Zatim počinje sadržaj komunikacije.

Marija De Mattias predstavlja dobrobiti koje bi duše dobile od ove nove institucije. Čovječanstvo - pojašnjava Marija - daleko je od Boga i ide prema propasti. Bog je prezren, nije voljen. Samo institucija koju želimo stvoriti može djelovati kao prepreka ovoj silovitoj struji korupcije i popraviti tako velika zla.

Podcrtavam prilog: samo. Samo ovaj institut. Može se činiti preuzetnim. U ovom prilogu jasno se očituje snaga poslanja primljenog od Duha Svetog. Ovaj institut ima specifičan zadatak 'suzbijanja' korupcije, odnosno vraćanja duša Bogu, ponovnog uspostavljanja lijepog poretka stvari. Duh nam je povjerio ovu misiju. Ako je ne izvršimo, ona ostaje neispunjena, nedovršena.

Zapisnik se nastavlja: Farrotti se pridružila ovim svetim mislima [primjećujemo da je komunikacija od Marije, ona je čuvarica izvorne intuicije, karizme, drugi se pridružuje tim mislima i dijele ih] i dolazi se do zajedničke odluke da osnujemo ovaj pobožni Institut pod zastavom Božanske Krvi, budući da je svrha Instituta ista ona koju je imao Isus Krist prolivši svoju Krv.

Ova zajednica koju odlučujemo zajedno stvoriti - ponavljam drugim riječima - nosit će znak Kristove Krvi jer ima istu svrhu za koju je Kristova Krv prolivena.

Prvi Vrhovni sabor kolegijalno utvrđuje osnivanje redovničke zajednice i određuje njezinu svrhu: istu za koju je Krist umro na križu prolijevajući svoju krv: vratiti čovječanstvo ljubavi Oca.

To nije poticaj, želja, čežnja: to je odluka, svečana izjava o nalogu Duha. Klanjateljice su rođene s istom misijom kao i Krist. One su, u crkvi i u svijetu, produžetak Božje ljubavi, koja se očituje u potpunom darivanju sebe samoga, do kraja.

Nakon ove odluke - nastavlja zapisnik - odlučen je i naziv koji su trebale dati Institutu, te je dano ime: Institut Klanjateljica Božanske Krvi.

Kasnije, u Pravilu koje je Maria De Mattias napisala za prvu malu skupinu Klanjateljica, 1838. godine, ocrtava se fizionomija nove institucije, iako još uvijek ograničeno.

U kući Klanjateljica - prema ovom Pravilu - sve se moralo dijeliti i ni jedna nije trebala ništa smatrati svojim, kako bi bile otvorene evanđeoskoj radikalnosti.

Iskustvo Zajedničkog (sestrinskog) života zahtijevalo je odvojenost od svega, od svijeta, od domovine, od rodbine, kako bi se naglasila važnost duhovnih veza u pripadnosti novoj obitelji, veza jačih od onih od krvi i mesa, dubljih od srodstva, jer proizlaze iz zajedničkog ideala i zapečaćene su Kristovom Krvlju.

Isusova osoba postaje vrhovna stvarnost koja relativizira sve ostale stvarnosti.

Klanjateljice su bile pozvane dijeliti Isusov način života, njegovu poslušnost, njegovo siromaštvo, njegovo pokretljivost; biti, poput Njega, potpuno posvećene cilju Kraljevstva.

Iz te vizije proizlaze i druge karakteristike koje je Marija željela u kući Klanjateljica: poslušnost pravilu, zajedništvo i sloga, uzajamno praštanje, mir i jedinstvo, poniznost, uzajamno i besplatno služenje, smanjivanje vlastitih potreba, radost... Sve to u stilu skromnosti, dostojanstva i smirenosti, u klimi tišine i molitve.

Svi ovi elementi mogu se sažeti u osnovnoj potrebi ljubavi, vrhovnoj normi življenoj prema primjeru ljubavi kako je Isus ljubio: do te mjere da je dao svoju krv.

Milosrdna ljubav, prema Mariji De Mattias, duša je naše Družbe, a time i svake zajednice:

> *duh ovog Svetog Djela je samo milosrđe... Kažem milosrđe, milosrđe prema Bogu i našem dragom bližnjemu.* (L 158)

Oko ovog ideala se razvija apostolski projekt koji šalje Klanjateljice na ulice svijeta. Poslane od zajednice, ne osobnom inicijativom ili izborom, već s mandatom, poput apostola: Krist ih je slao dvoje po dvoje... da idu u cijeli svijet...

Ovaj način života zahtijevao je potpuno darivanje, hrabrost, mobilnost, prilagodbu, herojstvo.

> *Naš život je život napornog rada – inzistirala je* Utemeljiteljica *– koji mogu prihvatiti samo one osobe koje se istinski žele posvetiti zdravlju duša našeg dragog bližnjega, za koje moramo biti spremni dati čak i svoj život, radosne što služimo Božanskom Otkupitelju i umrijeti s njim i za njega.*

Uobičajena sredstva koja Utemeljiteljica predlaže i zahtijeva kako bi se zajednica osposobila za zajednički život i poslanje, prema karizmi Družbe, su dva:

- hraniti se molitvom i Božijom Riječi
- pogled usmjeren na Isusa Raspetoga, kao uzor i mjeru ljubavi

imati srce ispunjeno istinskom ljubavlju prema Bogu
mnogo se baviti Bogom u molitvi.

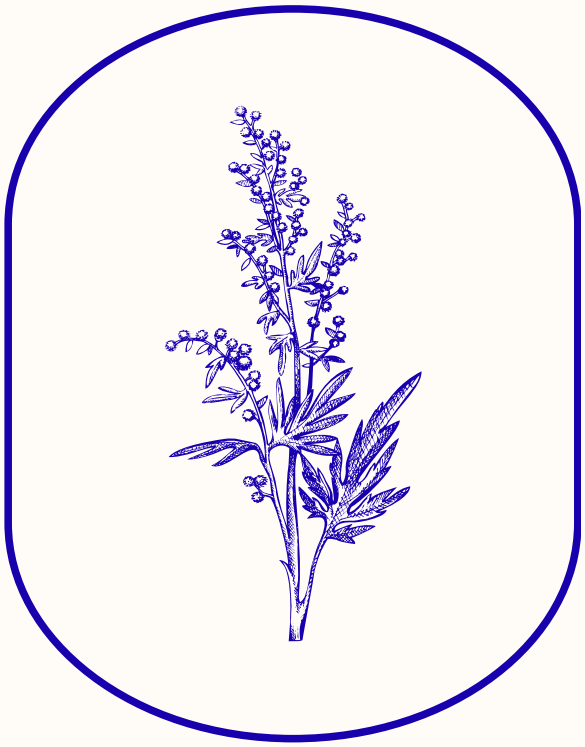
Bavljenje Bogom u molitvi zahtijeva da si dopustimo dulje prostore za kontemplaciju Kristovih otajstava, na način da dopustimo da nas on prožme, do te mjere da upijemo njegov način postojanja, njegove osjećaje, njegovo ponašanje.

Imamo puno posla – ističe Marija – ali moramo pronaći vremena koje ćemo provoditi podno Raspela, gdje će se naša duša rasplamsati svetom ljubavlju prema Njemu..

Pronalaženje vremena. Ne za izgovaranje molitva, nego za provođenje vremena s Bogom.

Život molitve, kontemplacija otajstva spasenja, doživljava se kao potreba, a ne kao dužnost, kao pokretačka snaga sposobna preobraziti život. Iz kontemplacije Krista koji prolijeva svoju krv rađa se žarka ljubav prema čovječanstvu, snalažljivost i kreativnost, motivacijska snaga apostolskog života.

Boravak u podnožju Raspela bili su (i trebaju biti) točka osvježenja iz koje se crpila energija i hrabrost za novi početak.

ZAŠTO NAS JE DUH ŽELIO KOJI JE DAR DAO CRKVI PREKO MARIJE DE MATTIAS - KARIZMA

Duh Sveti je uveo Mariju De Mattias u novo egzistencijalno razumijevanje Kristovog misterija, Evanđelja, kršćanskog života, do te mjere da je ocrtao fizionomiju djela koje se pokazuje u službi Crkvi i društvu kao odgovor na znakove vremena.

Njezino iskustvo sadrži osnivačke namjere, projekt, plod izvorne inspiracije i predodređeno je da ga njezine suradnice i nasljednice jučer, danas i sutra održavaju živom i aktualnom.

Sadržaj tog iskustva čini ono što nazivamo karizmom utemeljiteljice: životni izbori, ideali i motivacije, duh poslanja, sposobnost prenošenja inspiracije i vršenja određenog utjecaja na druge osobe kako bi ih privukle i uključile u zajednički životni projekt.

Prve djevojke privučene Bogu, a potaknute primjerom života i ponuđenim idealom, otkrile su u Mariji De Mattias savršen sklad s vlastitim težnjama i željama te, dijeleći ih, otkrile potpuno ostvarenje samih sebe.

Došlo je do usklađivanja ideala što je omogućila ujedinjenje i ispunjenje zajedničkog životnog projekta.

Život i iskustvo Utemeljiteljice postali su privlačni, zarazni, uporišne točke, upućujući na vrhovno Pravilo, na Evanđelje.

Kada je Marija De Mattias prihvatila nadahnuće da zasadi i učini plodonosnom novu instituciju Božanske Krvi, bila je vođena jasnom motivacijom, željom da služi pod crvenom zastavom Predragocjene Krvi Isusa Krista i privlači duše na stranu njegove ljubavi, na slavu Boga koji je s toliko ljubavi želio izliti svu svoju Predragocjenu Krv.

Osobitost karizme.

To nije sekundarni aspekt, nego temeljni: to je specifična karizma Instituta u koju se osobe pozvane od Gospodina, uključuje i postaju njezini članovi sudjelujući u životu, duhu i prirodi instituta.

Ova specifična dimenzija, koja čini karizmatski identitet, prožimala je iskustvo života od samih početaka ASC Družbe.

Boja Krvi je poput duše u tijelu, gdje se pod dušom misli na karizmu, a pod tijelom na sve izraze koji je pokazuju.

Družba Klanjateljica, rođena u Crkvi zajedno s mnogima drugim družbama u 19. stoljeću, imala je preko Marije De Mattias dar egzistencijalnog razumijevanja temeljnih aspekata Kristovog Misterija, da ga živi s posebnim intenzitetom, da dopusti da je prožme: otkupiteljski Misterij Krvi.

Pozivajući se na duhovnu viziju Gašpare Del Bufala, naša Utemeljiteljica je htjela utisnuti u sve područja svog Instituta ovu specifičnu fizionomiju koju nalazimo u stilu života zajednice, u molitvi, u apostolskom poslanju.

Vizija Božjeg MILOSRĐA, očituje se i pokazuje izlijevanjem Krvi, to je "ideja-snaga" oko koje se usklađuju svi aspekti života Instituta.

U svojoj ulozi odgojiteljice, učiteljice i majke prvih učenica, Marija De Mattias namjeravala je usmjeriti ASC prema Isusu Kristu Raspetom koji prolijeva svu svoju krv iz ljubavi prema čovječanstvu: poistovjećene s kontemplacijom ovog otajstva, odgovorile bi jednako velikom ljubavlju, prema njemu, prema sebi, prema sestrama okupljenima u zajednici, prema cijelom svijetu, jer svaka osoba je vrijedna i plaćena cijenom te božanske Krvi.

Iz te kontemplacije rađao se apostolski žar.

Kada je naša Utemeljiteljica prepoznala ovu stvarnost? Kako se pojavila želja, poticaj, potreba za stvaranjem ove zajednice? Kada je prepoznala put? I kada je putovanje započelo?

Moramo se vratiti nekoliko godina unatrag, čak i prije 4. ožujka 1834.

Nalazimo se u 1822. godini. Maria je imala 17 godina.

Prvi poticaj i pokazivanje na putu kojim treba ići dolazi od jednog poziva.

U njezinoj spavaćoj sobi visjela je slika Božanskog Majčinstva. Oduvijek je bila tamo, gotovo je nije primjećivala, poput ukrasnih predmeta na koje se oko navikne, a da ih ne primijeti. Jednog dana primijetila je tu sliku. Ugledala ju je u ogledalu ispred sebe.

„Često – kaže sama Marija, govoreći o sebi u trećem licu – okreće pogled prema njoj i čula je kako govori 'dođi k meni'.“ Presveta Djevica, „pokazujući joj Kalvariju i križ, pozvala ju je da se popne“[1].

Poziv joj je ponudio otvoreni put među mnogim malim stazama među kojima se osjećala izgubljeno: staze straha, nesigurnosti, nezadovoljstva sobom, potrage za čvrstom točkom koja joj se činila važnom.

Ali bio je to težak put, čiji ju je pogled ispunio užasom, s kojeg bi htjela pobjeći da nije bilo izravne intervencije Isusa koji je "išao s njom i s beskrajnom dobrotom privukao je k sebi"[2].

Zapravo, Presveta Marija pokazala joj je "svog dragog Sina, njegove patnje i želju koju ima da ga zavole duše koje je otkupio svojom Predragocjenom Krvlju"[3].

[1] M. De Mattias, Pisma, II, br. 641.
[2] G. Merlini, Kratki životopis Marije De Mattias, str. 18.
[3] M. De Mattias, Pisma II, br. 641.

Gledala je na put s užasom, ali osjećala se privučenom da njime krene. Isus Krist bio je istovremeno i privlačnost i motivacija poziva. Na vrhu uzbrdice Marija susreće križ. Pribijenog na križ susreće Krista Isusa koji prolijeva svu svoju krv. Ali ne susreće stvarnost čiste patnje, ne susreće samo Isusove patnje. Susreće Ljubav, beskonačnu Božju Ljubav prema čovječanstvu, u njezinom vrhunskom izričaju, darivanju života. I osjeća neodoljivu potrebu da odgovori na Kristovu želju da bude ljubljen od strane duša koje je otkupio takvom cijenom.

S tog vrha, na putu unatrag, osjeća potrebu da ponovno krene, kao s centralne stanice, prema svim putovima svijeta, da dosegne druge, da objavi ono što je susrela.

To je ideal koji osvaja Mariju De Mattias do dubina njezina bića. Hoditi prema Isusu koji s ljubavlju prolijeva svu svoju krv i ponovno krenuti od Njega prema drugima.

Ali kako to postići?

Konkretna sredstva nudi joj događaj koji se može činiti slučajnim.

Gašpar del Bufalo dolazi u Vallecorsu, propovijedati pučke misije na području Ciociarije. Njegova riječ je sposobna prekinuti nasilje, potaknuti na obraćenje, vratiti mir i nadu. Riječ koja je potrebna svima, dušama otvrdnutim nepravdom i ranjenim patnjom svake vrste.

Gašpar pokazuje na veliko Raspelo, pokazuje Isusove rane, opisuje njegovu ljubav.

Mlada Marija - kako pripovijeda Giovanni Merlini - "Razmišljajući o velikom dobru koje je Sluga Božji promicao svetim misijama, osjetila je snažnu želju da ga nasljeduje, surađujući najbolje što je mogla u spasenju duša".[1]

Marija je upravo napustila prag svog unutarnjeg labirinta, odlučna slijediti Djevičin poziv na put koji bi je vodio do Krista. Međutim, nedostajao joj je praktičan način za to.

Povući se u osamu, izmučiti se pokorom, odreći se taštine i svjetovnog izgleda? To su bile moguće alternative koje joj, međutim, nisu davale mira.

Susret s Gašparom del Bufalo probudio je u njoj želju koja ju je dosegla snagom začeća. Ne banalnu, prolaznu mladenačku želju, već životno sjeme koje je prodrlo u nju i učinilo je plodnom. Susret sa sv. Gašparom ju je potaknuo da svim svojim potencijalima kao žene slijedi taj put, da na ženstven način igra ulogu misionarke koji je nesvjesno osvijetlio njezin put.

[1] G. Merlini, ivi str. 23.

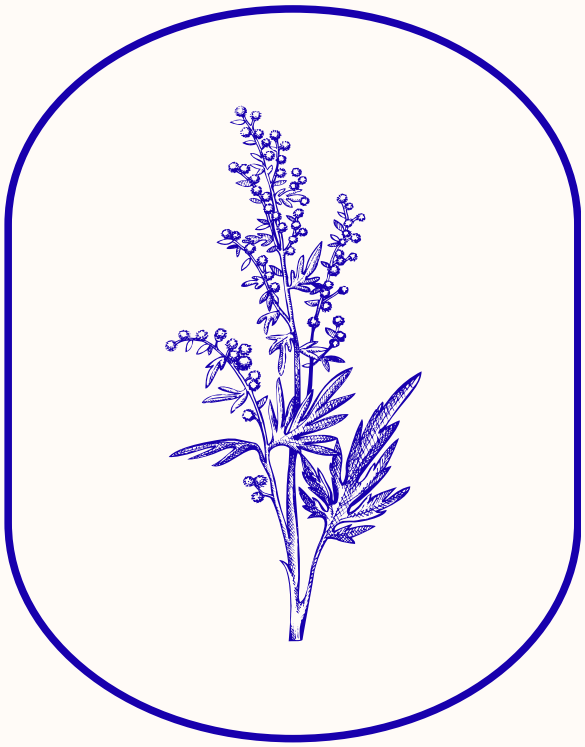
U njoj se začela želja da čini kao on.

Značaj ove izjave je zapanjujući. Marija je tek naučila sama čitati, nikada nije napustila Vallecorsu i, štoviše, bila je žena kojoj je bilo uskraćeno ne samo pravo govora, već i mogućnost čitanja i pisanja.

Kako je mogla pomisliti da oponaša čovjeka, i to svećenika misionara, koji je putovao bez zaustavljanja, propovijedao Božju riječ, obraćao srca?

Duh je upotrijebio ovog velikog čovjeka da našoj Mariji prenese karizmatski dar koji će je učiniti sposobnom za ono što je činila. Jer kada Bog nešto traži, istovremeno osposobljava osobu za potpuni odgovor, koji se ne može shvatiti ljudski i samo razumom.

Budući da smo odgovorile na Gospodinov poziv da ga slijedimo kao ASC, i mi smo 'osposobljene' darom karizme. Moramo vjerovati u nju, kako se ne bismo oslanjale na vlastite snage, da se usudimo u vjeri, da ne bismo pomislile da smo mi autorice (protagonistice) , kada Bog djeluje kroz nas.

NAŠE MISIJSKO POSLANJE - PRAVILO 1838. - UVOD PRAVILO 1857.

Kada Maria De Mattias napušta Vallecorsu i kreće prema Acutu kako bi osnovala novu zajednicu u Crkvi, ima precizno misijsko poslanje koje treba izvršiti, vođena mandatom koji nosi u sebi poput neodoljivog imperativa. To je povijest svih temelja. Ova misija koju treba izvršiti rađa se iz poticaja Duha koji pokreće i osposobljava, ponekad na tako smion način da se čini nepromišljenim i iracionalnim. Često s razumno nedovoljnim ljudskim sredstvima.

To je ono što nazivamo karizmom, proroštvom. A podrijetlo im je Duh Sveti koji podiže proroke, među svojim narodom, u svojoj crkvi. Proročanstvo, to jest, nova riječ koja se izgovara u Božje ime.

Zašto je Duh Sveti - preko Utemeljiteljice - podigao našu Družbu u Crkvi? Koji joj je zadatak povjerio? Koja je njezina proročka misija i kako je možemo poznavati?

Dokument, koji službeno izražava koncept ASC misijskog poslanja jest Predgovor Pravilu iz 1857. godine.

U ovom tekstu Marija De Mattias željela je kodificirati izvornu inspiraciju, namjere i, zajedno, iskustvo učvršćeno praksom više od dvadeset godina života.

U prva tri odlomka Utemeljiteljica promišlja i opisuje otajstvo Otkupljenja:

> *Božanski Otkupitelj Isus Krist, u trijumfu svoga milosrđa i očitovanju svoje neizmjerne ljubavi prema nama, udostoja se uz boli i poniženje proliti svu svoju predragocjenu Krv, cijenu spasenja i slave.*

Marija opisuje Isusovo poslanje u cijelosti: pokazati neizmjernu Božju ljubav.

U drugom paragrafu dodaje dimenziju univerzalnosti, bezvremenosti i učinka:

> *Da, svu ju je dao, dao je za sve, i ne prestaje je davati. Jer taj izvora, štoviše životvorna rijeka koja je svima dostupne, prostire se i širi na svu Adamovu djecu, prati ih na svakom koraku života smrtnika da bi ih podigla u vječno blaženstva.*

Naše poslanje nas poziva da budemo glasnici ovog neusporedivog događaja.

Predgovor Pravilu 1857 nastavlja:

Naša mala Družba, koja živi i djeluje pod slavnim naslovom predragocjene Krvi Isusa Krista, treba u sebi sadržavati i odražavati živu sliku Ljubavi koja je dovela Krista do prolijevanja krvi.

Drugim riječima, misijsko poslanje, razlog zašto naša Družba postoji, može se izraziti jednim izrazom: postati MILOSRĐE i zračiti MILOSRĐE kako bi se kroz nas pokazivala i otkrila Božja Ljubav, izražena i označena krvlju.

Kako bi izvršile svoje poslanje, Klanjateljice se koriste apostolskim djelima, koja su sredstvo, a ne svrha njihova postojanja. Apostolska djela su odgovor na potrebe vremena, mjesta, osoba. Aktivnosti se mijenjaju, radi potrebne prilagodbe, i razumno je i nužno da se mijenjaju. Djela se mijenjaju, ali misijsko poslanje se ne mijenja, ono je bezvremensko, jedinstveno, univerzalno.

Škola koju je Maria De Mattias otvorila u Acutu, zapravo je bila samo sredstvo za provedbu misijskog poslanja.

Čak i prije svog odlaska, u prosincu 1833., pišući biskupu, monsinjoru Laisu, navodi službe koje namjerava obavljati nakon što se škola otvori i predlaže ih kao uvjet za prihvaćanje učiteljskog poslanja.

Škola u Acutu, piše Maria u ovom pismu, bit će organizirana, manje-više, prema pravilima Pobožnih učiteljica, uz ovaj dodatak (uz još ovo više):

> *– promicati kršćanski nauk za djevojčice, i*
> *– kod starijih, mislenu molitvu,*
> *– prihvaćati djevojčice koje žele biti zadržane u Pobožnoj školi čak i noću kako bi im se pružilo dosljednije obrazovanje, građansko i moralno (Internat).*
> *– i konačno, ako postoje mogućnosti, primati deset dana u kuću one žene koje se žele malo povći i više se posvetiti duhu.*

Podcrtavam ovaj izraz još više. To više je skok u kvaliteti koji mladu ženu iz Vallecorse čini ne samo učiteljicom, već osobom poslanom na posebnu misiju.

To više navedeno kao dodatak školama Pobočnih učiteljica, to je ono što je za nju bitno.

Ove aktivnosti, predviđene u njezinom početnom prijedlogu, bit će vjerno ostvarivane, pa čak i nadmašene, jer se dodaju mnoge druge, nastale iz promatranja potreba osoba i odgovora na njih. Otkrivamo ih iz njezinih riječi ili iz drugih dokumenata:

> *Poučavam djevojke i udane žene; navečer ih je oko stotinu, na blagdane ih je više od tri stotine, bez muškaraca koji su vani.*
> *Jutros je započela pouka vjeronauka za siromašnu i napuštenu djecu.*

> *U Acutu – svjedoči sestra Rosa de Sanctis – Utemeljiteljica bi ustajala vrlo rano kako bi zemljoradnicima koji su morali ići u polja pružila priliku da mole krunicu u našoj crkvi, koju bi ona intonirala s orgulja, dodajući krunicu Predragocjene Krvi.*

> *U sumrak – dodaje sestra Caterina Pavoni – okupljala bi pastire koji su se vraćali s čuvanja stada i provodila s njima gotovo dva sata poučavajući ih osnovama kršćanskog nauka, čineći sve što je mogla da to razumiju i prilagodi njihovoj inteligenciji.*

Uz veliko zalaganje za iskupljenje, posebno siromašnih, od vjerskog neznanja, za njihovo obrazovanje i oblikovanje za dostojanstven, građanski i kršćanski život, vidljivo je i osluškivanje potreba svakodnevnog života, brojnih i često neizrečenih: traženje posla za siromašnog postolara, koji je emigrirao u Papinsku državu iz Napuljskog kraljevstva, dakle emigrant; pomaganje obitelji koja je upala u dugove; traženje subvencija za siromašnog sjemeništarca kako bi mogao nastaviti svoj studij; preporuka obeshrabrenog svećenika biskupu; prihvaćanje u samostan i zanimanje za njezinu priču nesretne djevojčice siročeta, protjerane iz kuće od rođaka; promicanje pokušaja osiguranja pitke vode za Acuto, mobiliziranje visokih dužnosnika u Rimu: "oh kakva dobročinstva, malo vode... siromašni i mnogi drugi ljudi pate i život im se skraćuje zbog nedostatka vode"...

Nije bilo mjesta, vremena ili dragog bližnjega koga Marija De Mattias nije dovela u sferu svoje pažnje. Očito je da joj je važno dosegnuti što veći broj ljudi kako bi ih vodila do Božje ljubavi. Izrečeno njezinim riječima, spašavati duše, dovoditi duše Bogu.

Ona vodi i upućuje svoje učenice tim putem, te one u njoj vide uzvišeni ideal posvećene žene u crkvi i fascinirani su njome. Mlade žene koje traže da se pridruže utemeljiteljici ovog novog instituta osjećaju se uključenima u veliki pothvat reforme svijeta, suradnicama Krista i njegovog djela spasenja.

Primjer sestara De Santis vrijedi za sve: Tereza, Carolina, Agnese i Rosa, suputnice od prvog sata, koje su ušle u povijest ASC kao četiri evanđelistice.

Ime, koje možda zvuči pretjerano, potječe od smjelog izraza iz Carolininog pisma: u ponovljenom pokušaju da ukloni očev otpor ulasku četvrte kćeri, koja je slijedila ostale, među Klanjateljice.

Znajte - pisala je ocu - da nije beznačajno što imate četiri kćeri; jer trebaju činiti kao četiri evanđelista; moraju sijati Božju riječ u četiri dijela svijeta.

Dakle, ne pretpostavka, već autentični apostolski zanos; nezaustavljiva hitnost da sestre sudjeluju u novosti života koji poduzimaju, očarane otajstvom Krvi Kristove.

Drugi primjer koji se može smatrati simboličnim jest onaj Francesce Monti.

Premještena iz Vallecorse u Morino, s Terezom De Sanctis osmislila je smjeli plan evangelizacije cijelog Napuljskog Kraljevstva. Šest mjeseci bilo bi dovoljno za Morino. Zatim su namjeravale poći u druga mjesta, od mjesta do mjesta, po šest mjeseci u svakom, krećući se prema Napulju. Računale su stići do Napulja i u preobrazbu cijelog teritorija Burbonskog kraljevstva u Božje kraljevstvo.

Nije važno što je to bio nemoguć, da je to bio utopijski projekt, već je nevjerojatno da su ga dvije žene zamislile u 1840. godini.

Marija De Mattias nije razbudila maštu ovih djevojaka prikazujući im pred očima idiličnu sliku i ulogu protagonista.
Slala ih je otvarati škole govoreći im:

> *"Idite, pripremite se primiti bilo kakvo poniženje, čak i kamenje: ne vjerujte da ćete uživati, već se truditi i mučiti: ne smatrajte se učiteljicama, jer to ime zahtijeva nešto drugo da biste ga zaslužili, već se smatrajte sluškinjama učenica; dobro obavljajte svoju dužnost i ne bojte se da će vam ništa nedostajati jer će Bog nadahnuti vjernike da vam daju ono što je potrebno za vaše uzdržavanje"*
> (*Svjedočanstvo Marianne Palombi*)

Bilo je jasno da se radilo o zauzimanju za druge, propovijedanju Krista, Krista raspetoga! Trebale su biti ne samo učiteljice, nego žene apostoli. Ne žene koje rade u školi, već koje školu koriste, kao i svaku drugu priliku, za ostvarenje Otkupljenja.

Kao potvrda, poznato je iskustvo Tereze, najstarije od sestra De Sanctis. Ona na posebno dirljiv način opisuje izuzetnu učinkovitost razvoja i preobrazbe koju je u njoj izazvao pogled ljubavi prema Isusu Kristu.

Piše svojoj sestri Agnesi, posljednjoj od četiri kćeri doktora de Santis, koja još uvijek ne može pronaći hrabrost da napusti obitelj i slijedi svoje sestre. Pomaže joj da razluči, zamišljajući kao da sama treba donijeti odluku.

Kad bih preispitala svoj poziv - započinje ona - razmišljala bih ovako:

> *"Prvo: Volim povučenost i kontemplaciju.*
> *Drugo: Osjećam veliku nelagodu govoriti pred drugima.*
> *Nadalje: Nemam dobar vid, nemam snage izdržati stalni napor u školi; stoga nisam pozvana u ovaj Institut.*
> *Trebala bih reći: meni je potrebno mirno duhovno okruženje, mjesto gdje mogu boraviti prema svojoj sklonosti i posvetiti se samo kontemplaciji.*
>
> *Ali u meditaciji što kontempliram? Boga koji je postao čovjekom za zdravlje duša. Štoviše, što je učinio ovaj Bog čovjek? Trudio se, čak se i krvlju znojio, trpio je strašne muke, na kraju je umro na sramotnim vješalama, na križu. Zašto? Da spasi naše duše. I što nam ovaj Bog zapovijeda? Da ljubimo svog bližnjega kao sebe same. Po ljubavi koju pokazujemo prema svom bližnjemu, mjeri se prava ljubav koju gajimo prema Bogu.*
>
> *Dakle, što bih ovom meditacijom dobila [trebam li donijeti ovaj zaključak]? Ako ga ljubim, trebala bih reći i odlučiti [morala bih donijeti ovu odluku]: žrtvujmo sve i pomozimo siromašnom bližnjemu, od kojih većim pada u ponor.*
>
> *Razmišljajući o Isusovoj ljubavi, o njegovoj čežnji za dušama koje se gube, kako bih*

mogla ostati mirno stajati i ne srušiti rešetke, ograde, vrata i zidove, izaći vani i viknuti: dođite, ljudi, trčite ljubiti Isusa koji se trudi, koji čezne, koji umire za vas iz ljubavi!

Za sebe zaključujem ovako. Zahvaljujem Božjem milosrđu koje me pozvalo u ovaj skromni siromašni Institut, (...) kako bih mogla zadovoljiti želju da pomognem svom dragom bližnjemu, kako je On sam usadio u moje srce."

Napravit ću sažetak:

Klanjateljica Krvi Kristove, prema karizmi, očituje beskonačnu Kristovu ljubav izraženu na vrhunski način u prolijevanju Krvi.

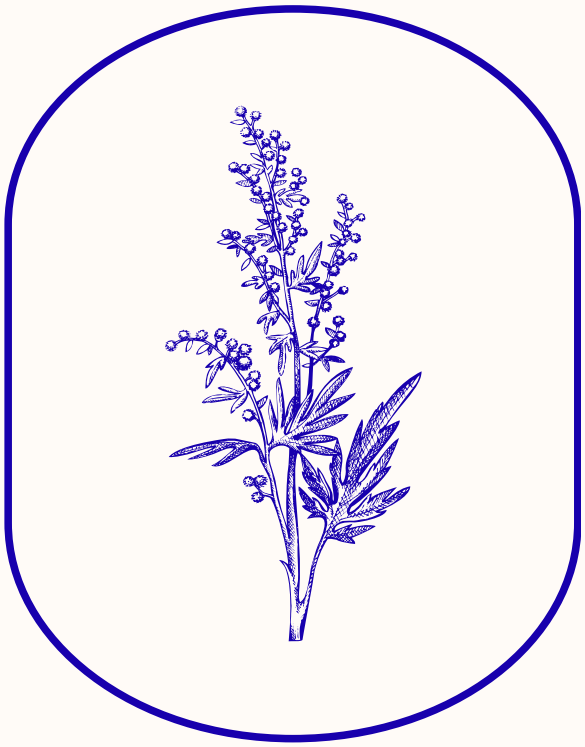
Svojim načinom utjelovljenja ljubavi i svim drugim sredstvima prikladnim za kršćansko promicanje i formaciju, ona ispunjava svoje misijsko poslanje nastojeći doći do svih vrsta osoba, kako bi ih osvijestila o njihovoj dragocjenosti u Božjim očima. Ne štedi trud i ne nalazi mira dok poruka ljubavi - posredovana riječima i konkretnim djelima - ne dospije do svih osoba i cijelog svijeta.

Život i djelo Marije De Mattias i njezinih suputnica pokazuju da apostolski prostor nema ograničenja u izboru službi i primatelja; također pokazuju da misija nije moguća bez apostolskog žara (strasti), hranjenog kontemplacijom Krista raspetoga, što je njezina motivacija i izvor (razlog).

Gotovo dva stoljeća povijesti svjedočila su tome kako vojska Klanjateljica napreduje tim putem i koja i danas, smanjena brojem, ali ne i snagom ideala, širi svoje polje djelovanja u mnogim dijelovima svijeta, usred teškoća svih vrsta, blagoslovljena i darom progona i mučeništva.

Ne zaboravljajući nikada, inače bi njihovo djelovanje bilo neučinkovito, da je jedini cilj kojemu treba težiti pomoći Kristu u otkupljenju svijeta, kroz razne vrste apostolata, jer svaka vrsta djelovanja, svaka služba, samo je sredstvo za evangelizaciju, kao što je bila škola za Mariju De Mattias.

I ne zaboravljajući da, ako naše polazište nije Krist, možemo biti izvrsne djelatnice (stručnjakinje) na svakom području, ali ne i Klanjateljice Krvi Kristove.

MARIA DE MATTIAS,

ŽENA SLUŠANJA

Slušanje ne znači samo sposobnost sluha, odnosno opažanje zvukova uhom, već obraćanje pažnje na ono što nam se prenosi; razumijevanje i prihvaćanje riječi koju drugi izgovara.

Poznajemo Mariju De Mattias kao ženu riječi. I tako jest. Naša Utemeljiteljica bila je navjestiteljica, žena koja propovijeda, protiv svih očekivanja od svog temperamenta i vlastite volje. Bila je sramežljiva, skrupulozna, nije voljela gužvu, bila je sklona samoći. Ali nalazi se kao propovjednica, autorica brojnih spisa. Dakle Žena riječi.

Ali prije nego što je upoznamo kao ženu riječi, susrećemo je kao ženu slušanja. Na tom putu upoznavanju poslužit ćemo se Kratkim životopisom, koji je napisao Giovanni Merlini, i neka pisma naše svetice.

Marijino slušanje događa se na dva paralelna i istovremena puta:

- **Slušanje riječi**
- **Slušanje potreba čovječanstva.**

Dva načina slušanja, određena jedno drugim.

Slušanje riječi

Marija, kako djevojčica, sa zanimanjem i sudjelovanjem je slušala odlomke Svetog pisma koje joj je otac čitao.

> *"Imala je oko osam godina kada joj je otac pričao neke događaje iz Svetog pisma, poput Abela, Izaka, Josipa. Djevojčica, iako nije sve razumjela, ipak je jako uživala u tim pričama; a kada joj je otac objasnio da su ti likovi slika Isusa Krista, osjećala se vrlo dirnuto i tražila je da joj se ponove."*

Slušala je propovijedi župnika u crkvi i tražila objašnjenje:

> *„čuvši da se govori o pashalnom Jaganjcu, upitala je oca što to znači, a kad je čula da je to lik Isusa Krista, koji je kao krotki Jaganjac odveden u smrt, dajući tako svoju Krv i svoj život za naše spasenje, nije mogla zadržati suze nježnosti, a tada se osjetila snažnije privučena da ljubi Isusa."*

Slušala je očeve pouke i jako uživala u njegovim duhovnim govorima. Na primjer, pitala ga je "kako se treba moliti Gospi?".

Slušala je nadahnuća, unutarnje prijekore, pozive Djevice Marije:

> *"Bila je tamo prekrasna slika Presvete Djevice. Često je okretala pogled prema njoj i čula je kako govori – Dođi k meni – a ona: Gospo moja, pomozi mi; i pozdravila ju je Zdravomarijom. Sama Blažena Djevica počela joj je davati upute, u tajnosti svog srca... koriла je zbog taština, pokazivala joj svog dragog sina i želju koju ima da ga vole duše koje je On otkupio svojom Predragocjenom Krvlju".*

Slušala je Gašparove propovjedi koje su ju potakle da želi biti poput njega.
Slušala je savjete svog duhovnog vođe.
Slušala je životne događaje, nejasna događanja, poziv na odlazak...

Slušanje kod Mariju De Mattias je pažljivo slušanje koje ne samo da pamti riječi i događaje tijekom života: to je **dubinsko slušanje** (pažljivo osluškivanje).

Ne boj se, nikada te neću napustiti. To su riječi koje Marija, kao mlada djevojka, čuje u svojoj duši od druge Marije, gledajući je na slici koja visi u njezinoj spavaćoj sobi.

Ovaj prizor - kasnije će napisati - ostao mi je u sjećanju i tješi me u mojim strahovima, kao i riječi koje sam čula u svom srcu. Ostao je u mom sjećanju: to jest, ostao je utisnut u mene.

Ne samo da je ostao u mom sjećanju, kao jednostavno sjećanje, već me tješi u mojim strahovima. Ovaj glagol korišten u sadašnjem vremenu govori o trajnosti i učinkovitosti, nakon mnogo godina života, riječi koju je duboko čula dok je bila mlada djevojka.

Čuvati u sjećanju znači čuvati kao blago riječ koju je čula, kao nešto dragocjeno, čuvati je u sebi, učiniti da ponovno izroni na površinu kako bismo je bolje razumjeli, ponovno je promislili i dopustili joj da djeluje u životu, da ga preobrazi. To su glagoli pažljivog slušanja.

Ovaj način slušanja omogućio je Mariji da se sjeti i ponovno proživi kao milost događaje koji su obilježili njezin život.

To je **slušanje koje tumači** (otkriva značenje).

Marija ne sluša samo riječi, već i životne događaje, dešifrirajući sve u svjetlu vjere. Ona provodi djelo tumačenja događaja, ispunjavajući ih značenjem.

Marija sluša, pamti, uspoređuje i tumači riječi koje je čula.

Čitamo u Kratkom životopisu:

> «Marija je imala sedamnaest godina i prošla su otprilike tri mjeseca otkako se potpuno predala Bogu, kada je sluga Božji Gašpara del Bufalo stigao u Vallecorsu održati Pučke misije koje su završile 25. ožujka 1822. Kada se časni otac popeo na podij, Mariji se učinilo da ju je prodorno pogledao, pokazujući na Raspelo koje je držao u ruci; to je izazvalo još žarkiju naklonost prema Isusu, a kasnije je rekla da je sjećajući se tog trenutka doživjela iste osjećaje kao i prvi put».

Prisjećanje na meditaciju i tumačenje da su Gašparove riječi bile izrečene za nju, prodrle su u njezinu dušu.

„U međuvremenu, razmišljajući o velikom dobru koje je Časni otac promicao po Svetim Misijama, osjetila je živu želju da ga nasljeduje, surađujući najbolje što je mogla i znala za spasenje duša."

Božja Riječ, posredstvom Gašpara, dopire do nje i prodire u nju, pomaže joj da shvati značenje drugih riječi koje je prije čula.

Marija spaja događaje i riječi koje je čula: - poziv Presvete Djevice da se popne na Kalvariju, svoje strahove, Isusovu želju da ga duše vole, svoju želju za privrženošću i svoje nesigurnosti, umirujuću riječ Presvete Djevice "ne bojte se", a sada i riječ svetog misionara, koja je obasjava poput bljeska munje - i pokušava ih postaviti na pravo mjesto, da vidi Božji plan koji ujedinjuje pojedine događaje u jedan veliki plan.

U svjetlu budućeg iskustva, sa distance i stoga u panoramskoj viziji, ona daje značenje riječima i događajima koje je teško razumjeti, a koje je prije čula.

Kontemplativno slušanje

Marijino slušanje je također slušanje koje u ustrajnoj molitvi razmatra Riječ koja se utjelovila u Kristu Isusu, kako bi upila njegove osjećaje i njegovo ponašanje. Da utisne u svoju osobu crte Isusova lica.

„Slušajmo glasove te preslatke Krvi prolivene s toliko ljubavi i toliko boli."

Slušati glasove Isusove Krvi znači proniknuti u njezin misterij: zašto je Sin Božji došao ovdje? Što to govori meni, posvećenoj Klanjateljici Kristove Krvi?

Navela sam samo jedan citat, ali većina njezinih pisama odiše potrebom da ostane podno Raspela. Ovo je Marijino idealno mjesto, gdje ona lije suze nježnosti i pokajanja, gdje obasjava svoju dušu svetom ljubavlju, gdje preispituje mjeru svoje ljubavi, gdje razmatra i prebire događaje, gdje daje oduška punini osjećaja.

Slušanje (osluškivanje) **potrebe čovječanstva**

Kontemplativno slušanje otvara uho njezine duše za prihvaćanje druge riječi, snažne i zahtjevne: glasa čovječanstva.

To je drugi aspekt slušanja Marije De Mattias, temeljni, neizostavan aspekt, koji se prevodi u dinamičnu marljivost i konkretizira riječ. (čini je učinkovitom, djelotvornom)

Odmah nakon što je slušala Gašpare, Maria okuplja nekoliko mladih djevojaka u svojoj kući kako bi ih poučila i potaknula na pobožan život.

I, ubrzo nakon toga, odlučno, jašući na konju, s velikim i neustrašivim duhom kreće na put u Acuto kako bi surađivala najbolje što je mogla i znala za spasenje duša.

Slušanje Riječi pretvara se u konkretnu akciju napuštanja zemlje, kuće, obitelji, kao što je to učinio Abraham, za projekt koji se otkriva dan za danom.

U Acutu, mlada učiteljica iz Vallecorse, slušala s inteligencijom i srce potrebe ljudi. Naroda koji osjećala svojim, bliskim, 'bližnjim', koji osjećala dragocjenim, voljenim, stoga 'dragim'.

Razumjela je da su gladni motivacije i nade; anemični i potrebni krvi koja bi ih izvukla iz zbunjenosti i očaja, gladni i žedni Božje Riječ.

Čula je (osjetila) temeljnu potrebu svog bližnjega, suosjećala s njim i aktivirala sav potencijal svoje inteligencije i srca kako bi dala odgovarajući odgovor.

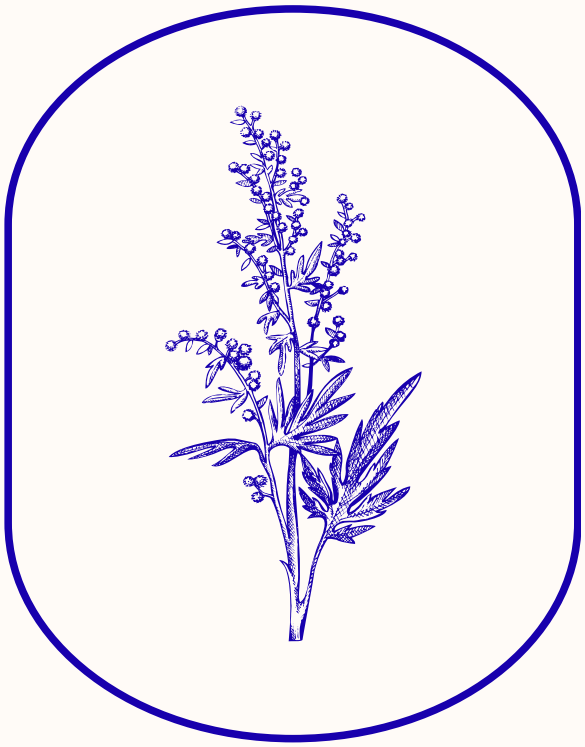
Prvoj želji, činiti kao Gašpar, sada se dodaje potreba činiti kao Isus, kojeg promatra i upija u sebe.

Nagovori i pisanje postaju za Mariju De Mattias način da se Riječ učini vidljivom i opipljivom, da ide naprijed prema drugome, da se komunicira.

Ona sama postaje Riječ Božja svijetu i ljudima. Omogućuje Riječi Božjoj da govori svima.

Ova žena koja propovijeda i piše ne govori svoje riječi, već izvlači iz svog srca Riječ koju je kontemplativno slušanje Gospodina Isusa tamo pohranilo.

Zbog toga je mogla izreći riječi koje ne blijede i koje i danas mogu prenijeti Boga onima koji ih slušaju.

MARIA DE MATTIAS,
ŽENA RADOSTI

U našem kontekstu, kada govorimo o radosti, ne govorimo o bezbrižnoj, prolaznoj sreći, već o mirnom, dubokom i trajnom stanju duha, koje se može izraziti i evanđeoskom riječju blaženstvo.

Radost, ona autentična, duboko je u nama, živi u nama. Ne ovisi o vanjskim događajima, kakvi god oni bili. Ne odgovara onome što se općenito naziva srećom. To proizlazi iz vanjskih čimbenika, to je odgovor na podražaj i stoga nije dugotrajno, dok je duboka autentična radost rezultat unutarnjeg stanja koje traje unatoč izvanjskim događajima.

Zlo, bol, nezadovoljstvo, neizvjesnost, razočaranja ne mogu izbrisati radost, mogu je samo trenutno zasjeniti. Poput olujnog oceana: njegovu površinu mogu potresti vjetar i zastrašujući valovi, ali duboko u sebi ostaje mirna, tiha, nepromijenjena.

Na prvi pogled, Marija De Mattias se ne čini ženom koja je živjela u radosti; općenito, radost se na prvi pogled ne čini očitom karakteristikom njezina života.

Tradicija nam je prenijela sliku naše Utemeljiteljice kao stroge osobe, stoga malo sklone radosti.

Zacijelo, netočno tumačenje, prisutnosti suza u njezinoj korespondenciji doprinosi ovom sudu. Listajući pisma Giovanniju Merliniju, suze se čine čestima i obilnima. Samo u pismima Giovanniju Merliniju, naglašavam, jer nema traga suzama u drugim dokumentima. Stoga mislim da je važno razjasniti značenje suza kod Marije De Mattias, čak i na samo na sažet način, kako bi se fenomen razumio na pravi način.

Marijine suze su suze kontemplativnih osoba, koja u plaču pronalaze ispušni ventil za nezaustavljive osjećaje ljubavi, divljenja, suosjećanja, kajanja. Osjećaji koji kada se pojave s većom snagom, u suzama pronalaze jedini ispušni ventil. Samo srce, kako to Marija izražava, rastapa se u suzama.

Kao primjer navodim neke od mnogih izričaja:

> *Srce se širi u tom Biću dobrote i ljubavi, da bi, kad ne bi imalo takav izlaz, eksplodiralo od želje da ga voli i da ga vidi voljenog.* (Pismo br. 875)

> *Ona ostaje u tišini prepuštena u ruke Boga i Presvete Djevice. U toj tihoj tišini ostaje mirna... konačno brizne u plač, jer se bujica osjećaja ne može ograničiti i raspukla bi da nije tako.* (br. 650)

Ovo su suze Marije De Mattias: čista manifestacija kontemplativne duše. To sigurno nisu suze koje niječu radost.

Nema drugog objašnjenja za zaraznu privlačnost koju je učiteljica iz Acuta vršila na djevojke, mlade žene, i brojne slušatelje svake kategorije. Svakako se na njezinom licu nešto što je privlačilo moglo vidjeti, nije to moglo biti drugo nego radosno lice, puno vitalnosti, entuzijazma koji je osvajao i privlačio. Živahna osoba koja se smijala, pjevala, svirala orgulje, a također je učila druge pjevati i svirati.

U Marijinoj korespondenciji spominjanje radosti je vrlo često.

U njezinom pismima pronašla sam pojam radost barem tristo puta, korišten s raznim sinonimima: zadovoljstvo, blaženstvo, oduševljenje...

Maria vrlo često koristi pojam radost, isti onaj koji se koristi u biblijskim tekstovima:

- *Budite radosni, budi radosna, živimo radosno.*
- *Želim da bude radosna.*
- *Neka bude radosna i zadovoljna u Bogu.*
- *Budite radosne u Isusovoj ljubavi i jake u Križu.*
- *Budi dobre volje i uvijek radosna u Isusu.*
- *Molim te daj mi ovu utjehu, budi radosna.*
- *Budite dobre volje i radosna u Isusu.*

Ipak, u istom pismenom komuniciranju, a pretpostavimo i u govornom, Maria De Mattias vrlo često koristi riječi križ, patnja, napor... i upravo tamo gdje spominje riječi sreća, zadovoljstvo, radost, utjeha, čini to s izričitim pozivanjem na križ, na krv Kristovu, na patnju, kao njihov izravni uzrok.

Citiram iz njezine korespondencije:

> *Blago nama ako naše srce nema druge ljubavi osim prema križu. Izvan njega nema mira, jer je u njemu naš najljubazniji Raspeti Isus. (br. 1329)*

> *Ja sam jadna neznalica, ali čini mi se da sa sigurnošću znam da je naša radost uvijek najbolja, kažem radost u životu križa (...)*

> *Ljubljeni Križu, ti si pravo zadovoljstvo duše koja ljubu, ti si onaj koji nas vodi do prave i savršene Isusove ljubavi. (br. 482)*

> *(...) Nalazim se na križu s Isusom Kristom i moje srce se raduje trpeći za Isusa i s Isusom. (br. 954)*

> *Sretna sam što mogu dovršiti žrtvu svog života koju sam prinijela Bogu usred gorkih boli. Ako to uspijem postići, smatrat ću se vrlo sretnom. (br. 1331)*

> *Dragocjena krv Gospodnja daje utjehu i mir. (br. 1322)*

Dakle, Mariji de Mattias govor o radosti nije stran; naprotiv, ona ima duboko razumijevanje radosti.

Kako onda možemo objasniti da ova dva elementa koja su sama po sebi suprotna - križ i radost - mogu biti zajedno?

Motivacija je jedinstvena, ima samo jedno ime: zove se Isus Krist; križ na kojem Marija vidi Isusa ne gleda kao patnju, već kao ljubav, kao najviši izraz ljubavi.

Križ je istinsko zadovoljstvo duše koja voli. Riječ zadovoljstvo koristi se u značenju punine radosti. Ona to s uvjerenjem ponavlja svojim učenicima kada ih vidi pogođene malim tugama koje gaje u svojim srcima.

...učiniti vas zadovoljnima - piše - nije u mojoj moći. Samo Bog vas može usrećiti, ako ste sposobni prepoznati dragocjenost patnje iz ljubavi

U pismu br. 20, gdje Marija daje izvještaj o svojoj duši prisjećajući se svog prvog susreta s Gospodinom, odmah se predstavlja subjekt svih procesa koje se u njoj događaju: Isus raspeti.

Krist pribijen na križ prosvjetljuje njezin razum i donosi joj u savjest najdublju istinu njezina postojanja: to jest, da je samo On može utješiti, dati joj radost postojanja. Iz te svijesti proizlazi privlačnost, zanesenost, zaljubljivanje:

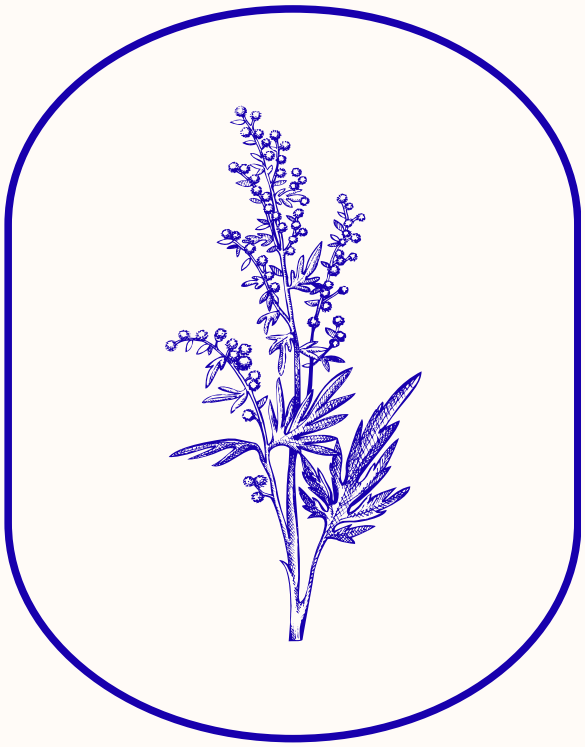
Molila sam ga govoreći mu da sam se zaljubila u njega - izjava ljubavi i da ga želim uvijek uz sebe - zahtjev za potpuno i trajno dijeljenje života.

Radost je plod ljubavi. Bez ljubavi ne može biti radosti, čak ni kada ljubav znači križ, žrtvu, odricanje od vlastite dobrobiti. Radost je proporcionalna ljubavi kojom se sve prihvaća, čak i bol.

Svi uvjereni kršćani svjedoče tome, a na istaknut način sveci. Njihova lica i oči zrače spokojem koji može dati samo Kristova milost. [Maksimilijan Kolbe, Salvo D'Aquisto...]

Vrhunac ljubavi: osjećati radost pri pomisli da su vlastita patnja i vlastiti život drugima dali život i radost.

Ovakva radost je imala obitavalište u našoj Svetici.

MARIA DE MATTIAS,
ŽENA PROROČICA

„Proroštvo“ dolazi iz grčkog i doslovno znači reći prije. A također i reći za, u ime, u korist.

U uobičajenom kršćanskom shvaćanju, prorok je osoba koju je Bog izabrao i legitimirao da prenese poruku u svijetu i skrene pozornost čovječanstva na Boga.

Zadatak proroka stoga nije prvenstveno predviđanje budućnosti, već naviještanje Božje volje za sadašnjost, u današnjoj situaciji.

To znači govoriti u ime Boga, naviještati njegovu volju, i kada je to ljudima ugodno i kada nije, ukazivati čovječanstvu na njegov misterij spasenja, vraćati ga na pravi put ako zaluta.

Bog je taj koji podiže svoje proroke. Nitko ne bira biti jedan od njih, štoviše, prorok gotovo uvijek prihvaća nalog s otporom, iz poslušnosti. Imamo primjer Mojsija, Jeremije, Jone... Nije lako govoriti u ime Boga, jer su često riječi koje On traži da se izgovore snažne, neugodne, zahtjevne riječi.

Međutim, Bog je kroz povijest uvijek nastavljao podizati proroke za svoj narod. On koristi osobe koje obdaruje posebnom karizmom i čini ih prikladnima, protivno svakom ljudskom oklijevanju i razumnosti, da sudjeluju u njegovoj poruci spasenja.

Upravo je to učinio u Mariji De Mattias. Tražio ju je i osposobio za tu svrhu da govori u njegovo ime, da o Njemu govori narodu žednom božanskog.

Koju je riječ naša Marija primila kao dar, da je prenese djevojkama, majkama, narodu, a potom i mnoštvu koje se okupljalo da je sluša, i da je prenese, kroz povijest, svojim sljedbenicima, nama danas? Krv Kristova, otkupiteljsko otajstvo: to je Riječ, posredovana svetim Gašparem del Bufalo i blaženi Giovanni Merlini, koja je prošla kroz srce i život Marije De Mattias i vidjela je kao proročicu, s njezinim propovijedanjem, s njezinim spisima, s njezinim stavom prema životu.

Tako prosvjeduje Jeremija pred Bogom koji ga poziva:

Ah, Gospode Jahve, gle, ja ne umijem govoriti: dijete sam.

Ne govori: Ja sam dijete! Nego idi k onima kamo te pošaljem i reci sve ono što ću ti narediti. Ne boj ih se: jer ja sam s tobom da te izbavim.

To je odgovor Boga koji, dok šalje, osnažuje svoje proroke posebnim karizmama.

I tada Jahve pruži ruku, dotače se usta mojih i reče: Evo, u usta tvoja stavljam riječi svoje. (Jer 1,4-9).

Skokom u vremenu od mnogo stoljeća čujemo proroka u ženskom izdanju:

"Bojim se vidjeti sebe izloženu kako govorim o Bogu ženama, muškarcima, svećenicima, fratrima... je li moguće ovako živi jedna žena, ona koja bi trebala živjeti skriveno, oponašajući presvetu Djevicu i tolike povučene i nepoznate duše, koje čine veliko dobro, a da ih se ne vidi? Oh, kakva prijevara, tako mi govore moje misli."

Još jednom prorok pokazuje svoju nevoljkost da posluša nalog: Jao, Gospodine Bože, evo, ne mogu govoriti jer sam žena.

Nije li Pavao rekao da žene moraju učiti u tišini i da im nije dopušteno poučavati? (usp. 1 Tim 2,11). Da trebaju šutjeti na skupštinama? (usp. 1 Kor 14,34).

I zašto ju je onda nekontrolirani poticaj prisilio da govori ljudima o Bogu?

"U nedjelju sam govorila velikom mnoštvu osoba, uključujući žene i djevojke; htjela sam se ispričati jer se nisam osjećala dobro, ali bila sam prisiljena govoriti oko sat i pol iz suosjećanja s tolikim osobama i sa željom da vidim Isusa voljenog..."

Bila sam prisiljena. Tko je prisiljava ako je svi okolo pokušavaju zaustaviti?

Sjećamo se epizode koja je ušla u povijest kao epizoda s župnikom.

Bila je oštro ukorena jer nije bilo prikladno da propovijeda, bila je prisiljena šutjeti, bilo joj je zabranjeno "otvoriti usta".

Pa tko ju je prisilio?

Bila sam prisiljena... iz suosjećanja s toliko osoba i sa željom da vidim Isusa voljenog.

Prelati iz Acuta su uznemireni i jednoglasni u svom neprihvaćanju ove učiteljice s periferije koja si prisvaja moć poučavati Božje stvari bez autoriteta, bez potrebne pripreme.

Bio je to toliko nov događaj da je bio zabrinjavajući: rušio je crkveni i društveni poredak. Žena. Bez kulture. Strankinja. Odakle je došla? Što si je umislila da je ona?

I mi se pitamo: u kojoj je školi svetih znanosti Marija naučila znanje o Bogu i zdravu nauku čija je bila propovjednica?

Don Giovanniju Merliniju, pokazujući svoj osjećaj neadekvatnosti, priznaje: Nisam imala druge škole osim golog Rspela. Njezin Učitelj zove se Isus Krist, a škola iz koje crpi mudrost je križ gdje ga susreće Raspetog.

"Stavit ću svoje riječi u tvoja usta: govorit ćeš u moje ime." To je karizmatična sila koja podržava i pokreće proroke, koja je podržavala našu Mariju.

Učiteljica iz Acuta nije govorila u svoje ime, štoviše, i sama priznaje da "ponekad nije znala kako započeti, ali da su, kad je izgovorila prvu riječ, ostale dolazile spontano". Spontane, jer su crpljene iz izvora. Ona je "u samom trenutku razmišljanja mirno izlijevala ono što se izlijevalo (izviralo) iz njezina srca, s osjećajem ljubavi prema Isusu Kristu i prema dušama koje je On otkupio".

Izlijevalo: ovaj glagol koji je Marija koristila je lijep i vrlo prikladan za objašnjenje: preliti se, izaći iz prepune posude.

Ja sam žena, trebala bih šutjeti, ponavljala je u sebi, ali istovremeno se osjećala "obuzetom višim duhom, a da ne zna kako objasniti"; i često se nađe kako "razmišlja, a da to ne shvaća"; ili "ne shvaćajući to ustaje i govori..."

I sama je bila zadivljena "kako joj tolike stvari dolaze u pamet bez da je to učila i bez pripreme osim one koju je činila kroz molitvu"

Nijedan opis u tom smislu ne može biti učinkovitiji i sažetiji od onog koji je dao Giovanni Merlini.

> «Ljubav prema Bogu i prema bližnjemu gorjela je u njezinu srcu, toliko da je nije mogla držati zatvorenu u grudima i bila je prisiljena pokazivati je izvana. (...) Slušajte je kada govori u školama dvjesto ili tristo žena okupljenih tamo da čuju Božju riječ. (...)
>
> Ne govori rijetko, već ponekad i do tri puta dnevno, i to ne samo nekoliko trenutaka, jer često govori sat vremena, pa čak i više. Ne zna kako se zasititi, a sve joj je zadovoljstvo govoriti o Bogu. Željela bi šutjeti, ali ljubav joj to ne dopušta. Iscrpljena je svojim trudom i zadovoljna je dati svoju krv i život za Boga. A nakon toga, što joj je još preostalo željeti?»

Pitanje Marijinog duhovnog vođe ja i naše pitanje danas. Što nam je još preostalo tražiti kako bismo Mariju De Mattias smatrali Božjom proročicom?

Samo oni koji govore u Božje ime izgovaraju riječi koje nikada ne blijede. Njezina riječ, dva stoljeća kasnije, još uvijek ima okus proroštva, jer je to Božja riječ.

Njezino proroštvo, kao i hrabrost da anticipira budućnost, u raznim područjima u društvu svoga vremena, za dobrobit naroda. Ograničit ću se na to da spomenem samo jedno.

**** Pravo na opismenjivanje za sebe i za ženu svoga vremena***

Umijeće čitanja i pisanja, dobro znamo, bilo je uskraćeno ženama u povijesnom razdoblju Marije De Mattias.

Sa 17 godina, kako kaže, mogla je pročitati samo nekoliko slova svetog križa, odnosno slova abecede izvezenih križićima na komadu platna. Iz ove početnice (slovarice), kao samouka učiteljica, naučila je čitati i pisati. I postala je učiteljica i mentorica učiteljica, te je napisala tisuće pisama svim vrstama primatelja, prelatima, gradonačelnicima, kraljevima i princezama, svojim učenicima, Papi. Bila je zaista fenomen tog doba, kako ju je definirala lingvistička istraživačica ženskog pisanja u devetnaestom stoljeću.

I ako joj se ta njezina tvrdoglavost mogla činiti iskušenjem taštine, isticanjem važnosti, ona sama nam govori kako ju je prevladala.

> U *domu svoga Oca mnogo sam puta imala te strahove. Jednom mi se činilo da čujem gotovo osjetljiv glas u srcu koji je rekao: – "Nećeš pisati za sebe, već za druge."*

Nećeš pisati za sebe, već za druge.

Maria nije željela dostići cilj opismenjivanja žena radi sebe, ali je to omogućila velikoj populaciji žena koje su prošle kroz njezinu školu i školu njezinih učenica. Bilo je to veliko postignuće za žene u Italiji u devetnaestom stoljeću. Odgovor na potrebu koja bi mogla ostati nezadovoljena ako ne bi našla odlučnost i hrabrost, poticaj ili poziv.

Bez rada Marije de Mattias, bez njezine snalažljivosti, stotine osoba iz najskromnijih slojeva, posebno žene, nikada ne bi izašle iz tame nepismenosti, iz tame neznanja.

U školski program je uključila učenje čitanja i pisanja, od svojih učenica (budućih klanjateljica) je to zahtijevala.

> *«Reci mojoj dobroj kćeri Ceciliji Martucci da mi piše vlastitom rukom: Želim da sve nauče pisati».*

Ne samo želja, već imperativ, koji izražava odlučnost kada je sama odlučila naučiti samu sebe ovu dragocjenu umjetnost koja je bila uskraćena ženama njezina vremena. Učila je, prkoseći običajima i zabranama, i pisala. I znala je biti učinkovit i originalan glas ne samo za svoje vrijeme, već i za dobrobit budućnosti.

Uz nju, njezine su se učenice natjecale u oponašanju, djelujući kao učiteljice i učenice jedna drugoj te su učile čitati i pisati, potvrđujući svoj autoritet učiteljica za bezbrojne grupe djevojaka.

To dokumentira zbirka od 459 pisama koja su Mariji De Mattias napisale 120 Klanjateljica, sada objavljena u dva sveska: Pišem vam vlastoručno (svojom rukom.)

**** Sposobnost otpora kako bi zaštitila karizmu***

Poslušna buntovnica – Don Michele Colagiovanni ju je tako definirao u naslovu svoje prve biografije Marije De Mattias.

Naša Utemeljiteljica osvajala je prostor obično rezerviran za muškarce postavši katehistica, propovjednica, učiteljica, u vrijeme kada je ženama bio uskraćen pristup kulturi i riječi. Promicala je novi oblik obrazovanja u ono povijesno vrijeme kada su ženama bile dodijeljene samo pasivne uloge.

Revolucionarno kršenje društvenih i kulturnih pravila koje je Marija provodila, poput otvaranja kuće nakon zalaska sunca, propovijedanja ne samo ženama, već i djeci i muškarcima, upornog interesa za liturgijsku i sakramentalnu pastoralnu skrb, za svete funkcije itd. često je smetalo crkvenim vlastima s kojima je Utemeljiteljica imala kontakt i bilo je uzrok mnogih sukoba sa službenim institucijama koje se opirale transformacijama.

Suočena s protivljenjem i neprijateljstvom, Marija ne odustaje. Ima hrabrosti nastaviti predlagati i pojašnjavati te, u tom trenutku, snažno izraziti svoje razočaranje. 6. siječnja 1850., u pismu koje bismo nazvali smjelim (pomalo drskim), piše, između ostalog, monsinjoru Trucchiju:

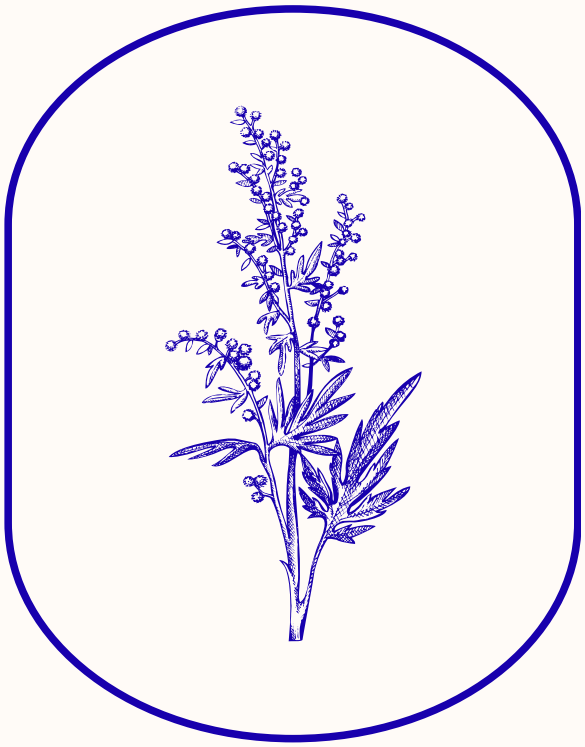
> *Pišem s evanđeoskom slobodom i jer vas volim svim srcem u Krvi Isusovoj. Iskreno kažem da oštrina (otpor) Vaše Ekselencije nanosi veliku štetu novoj Biljci ovog Svetog djela; blagoslovljen bio Križ.*

Giovanni Merlini svojom mudrošću prati učenica da se ponaša po Božjem nadahnuću, da ujedini poniznost s hrabrošću jer je uvjeren da poznavanje Božje volje i šutnja iz slabosti nije dobra stvar.

Piše Mariji:

> *Uvijek trebamo imati poštovanje prema svima, ali Proroci su sa svetom slobodom izražavali ono što je Bog od njih želio.*

Proroci - ova izjava koja potiče njegovu učenicu da se ponaša kao što se ona ponaša, za nas je potvrda da je bio uvjeren da je gledao, u poniznoj i smjeloj osobi Marije De Mattias, Proroka (proročicu) koju je Bog uzdigao.

ZAKLJUČAK

Sestri Rosi Giansanti
27. srpnja 1862. - Guarcino

Slava Božanskoj Krvi

Predraga kćeri u Isusu

Imam priliku na brzinu ti napisati ovih nekoliko redaka kako bih te obavijestila da sam tužna što neman nikakve vijesti o tebi, moja draga kćeri. Je li moguće da si zaboravila? Reci mi kako si i kada se vraćaš.

Preporučujem ti da ostaneš vjerna našem Svetom Pravilu i uvijek rasteš u ljubavi prema Isusu i u revnosti da privlačiš duše Njegovom svetom Boku.

Mnogo moli i čuvaj tišinu koliko je moguće. Moli za mene bijednu i s poštovanjem te blagoslivljam od srca u Gospodinu.

Acuto 27. srpnja 1862.

Ponizna službenica Maria De Matthias

Prijevod: s. Ana Marija Antolović